

Teza: bezwzględna przyczyna odwoławcza.

W niniejszej sprawie zachodzi negatywna przesłanka procesowa określona w art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ust. 1 pkt 1 ustawy o radcach prawnych, która stanowi, iż nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy nastąpiło przedawnienie karalności. Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał, iż w sprawie występuje bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., która skutkować musi uchYLENIEM w całości zaskarżonego orzeczenia i koniecznością umorzenia postępowania.

Sygn. akt: WO-97/19

ORZECZENIE

z dnia 29 stycznia 2020 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: SWSD Stefan Mazurkiewicz

Sędziowie: SWSD Piotr Trębicki

SWSD Arkadiusz Sawala /sprawozdawca/

Protokolant: Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Krzysztofa Bodio

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2020 r. na rozprawie sprawy radcy prawnego A. D. ((...))

obwinionego o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 233 ze zm.) w związku z art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

na skutek odwołania Obwinionego A. D.

od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w O. z dnia 6 lutego 2019 r. (sygn. akt D- 12/18)

orzeka:

1. uchyla zaskarżone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w O. z dnia 6 lutego 2019 r. i umarza postępowanie;
2. na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy o radcach prawnych kosztami postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym obciąża Krajową Izbę Radców Prawnych;

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 26.11.2014 r. pani B. W. złożyła do Okręgowej Izby Radców Prawnych w O. skargę na radcę prawnego A. D., wpisanego na listę radców prawnych pod nr (...).

Po przeprowadzeniu dochodzenia (sygn. akt R.D.R. - 43/14) Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w O., wnioskiem z dnia 14 września 2016 r. wniósł o ukaranie radcy prawnego A. D., zarzucając Obwinionemu, że:

1)

w okresie od grudnia 2012 r. do listopada 2014 r. udzielał pomocy prawnej A. K. naruszając godność zawodową radcy prawnego w ten sposób, że wytwarzał na swojej skrzynce pocztowej e-maile o nagannej treści i wysyłał je na skrzynkę pocztową klienta w celu wykorzystania tej korespondencji przez klienta jako własnej w sporze z B. W.;

2)

w grudniu 2014 r. razem z A. K. podjął próbę zorganizowania w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w S. spotkania z uczennicą K. K. - córką klienta, niezgodnie z warunkami kontaktowania się z ojca z dzieckiem na podstawie orzeczenia sądowego;

tj. popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

W dniu 17.11.2016 r., po przeprowadzeniu rozprawy, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w O., orzeczeniem z dnia 17.11.2016 r., sygn. akt D-15/16, uznał Obwinionego winnym zarzucanych mu we wniosku o ukaranie czynów i wymierzył karę pieniężną w wysokości 5.500,00 zł, orzekł wobec Obwinionego zakaz wykonywania patronatu przez okres 1 roku oraz nakazał Obwinionemu przeproszenie pokrzywdzonej osobiście przy udziale jednej osoby trzeciej wskazanej przez pokrzywdzoną, w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia.

Od przedmiotowego orzeczenia, Obwiniony pismem z dnia 12 stycznia 2017 r. złożył odwołanie do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, zaskarżając orzeczenie Sądu I instancji w całości i wnosząc o uniewinnienie i umorzenie postępowania w całości, względnie o skierowanie sprawy do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w O. celem ponownego przeprowadzenia postępowania.

Obwiniony w odwołaniu zarzucał rażące naruszenie przepisów postępowania, z uwagi na fakt, że Obwiniony uprzedzał pisemnie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny o tym, że nie może wziąć udziału w rozprawie i wnosił o przesłuchanie swojego mandanta A. K., siebie oraz radcę prawnego M. G..

Po rozpoznaniu przedmiotowej sprawy na rozprawie w dniu 31 marca 2017 r., Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w W., orzeczeniem z dnia 31 marca 2017 r., sygn. akt WO 21/17, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie w całości.

Od powyższego orzeczenia, Obwiniony pismem z dnia 2 czerwca 2017 r. wniósł kasację do Sądu Najwyższego, zaskarżając orzeczenie w całości i wnosząc o uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w W..

Zaskarżonemu orzeczeniu Skarżący zarzucił rażące naruszenie prawa karnego materialnego mogące mieć istotny wpływ na treść wyroku, a także rażące naruszenie przepisów kodeksu postępowania karnego, to jest art. 7 k.p.k., art. 4 k.p.k. oraz art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k.

Sąd Najwyższy po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie w dniu 22 listopada 2017 r. kasacji wniesionej przez Obwinionego od orzeczenia WSD z dnia 31.03.2017 r., sygn. akt WO 21/17, wyrokiem z dnia 22.11.2017 r., sygn. akt SDI 78/17 uchylił zaskarżone orzeczenie i sprawę przekazał Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu Krajowej Izby Radców Prawnych w W. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Najwyższy wskazał, że kasacja okazała się zasadna, gdyż doszło do rażącego naruszenia przez sąd odwoławczy standardów kontroli instancyjnej wyznaczanych przez art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych.

SN zaznaczył, że w uzasadnieniu orzeczenia WSD brak jest szczegółowych rozważań w zakresie weryfikacji ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd I instancji. Sąd odwoławczy powinien był zbadać, czy zgromadzony w sprawie

materiał dowodowy i poczynione na jego podstawie ustalenia faktyczne Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego pozwalały na przypisanie Obwinionemu zarzucanych mu przewinień dyscyplinarnych - a jak wskazał SN - tego zaniechał.

Sąd Najwyższy nakreślił wytyczne Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu przy ponownym rozpoznaniu przedmiotowej sprawy wskazując, że należy dokonać wnikliwej weryfikacji oceny materiału dowodowego, przeprowadzając w razie potrzeby odpowiednie czynności dowodowe, względnie uchylić orzeczenie Sądu I instancji, w wypadku gdy zajdzie konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego.

W dniu 26 marca 2018 r. Wyższy Sąd Dyscyplinarny, po rozpoznaniu na rozprawie przedmiotowej sprawy, orzeczeniem z dnia 26 marca 2018 r. ,sygn. akt WO-10/18 uchylił w całości orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w O. z dnia 17.11.2016 r., sygn. akt D-15/16 i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu OIRP w O..

Uzasadniając powyższe, WSD wskazał, że zebrane i przeprowadzone przez Sąd I instancji dowody nie pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy przez WSD, co jednoznacznie przesądza o konieczności przeprowadzenia przewodu sądowego na nowo.

Po przeprowadzeniu rozpraw w dniach: 06.09.2018 r., 25.10.2018 r., 14.11.2018 r., 11.12.2018 i\, 11.01.2019r., 06.02.2019 r., Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w O. - orzeczeniem z dnia 06.02.2019 r., sygn. akt D-12/18, uznał Obwinionego winnym popełnienia przewinienia dyscyplinarnego zarzucanego mu w pkt 1 wniosku o ukaranie, tj. przewinienia określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego - poprzez udzielanie pomocy prawnej klientowi A. K. naruszając godność zawodową radcy prawnego w ten sposób, że wytwarzał na swojej skrzynce pocztowej e-maile o nagannej treści i wysłał je na skrzynkę pocztową klienta w celu wykorzystania tej korespondencji przez klienta jako własnej w sporze z B. W. i za ten czyn wymierzył Obwinionemu karę nagany.

Jednocześnie, w pkt 2 powyższego orzeczenia Sąd Dyscyplinarny uniewinnił Obwinionego od czynu zarzucanego mu w pkt 2 wniosku o ukaranie, a w pkt 3 zasądził od Obwinionego na rzecz OIRP w O. zryczałtowane koszty postępowania w wysokości 2.000 zł.

Pismem z dnia 06.02.2019 r. Obwiniony wniósł o uzupełnienie protokołu rozprawy przeprowadzonej w dniu 06.02.2019 r. poprzez uwzględnienie w nim wypowiedzi Sędzi Sprawozdawcy o treści wskazanych w przedmiotowym wniosku.

Na dzień 18.03.2019 r. zostało wyznaczone posiedzenie w sprawie ww. wniosku Obwinionego

uzupełnienie protokołu rozprawy z dnia 06.02.2019 r. (sygn. akt D-12/18). Po rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu niejawnym, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny postanowieniem z dnia 18.03.2019 r. odmówił sprostowania protokołu rozprawy z dnia 6 lutego 2019 r., sygn. akt D-12/18.

1

Od ww. orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego z dnia 06.02.2019 r., sygn. akt D- 12/18, Obwiniony pismem z dnia 24 kwietnia 2019 r. wniósł odwołanie, zaskarżając orzeczenie w pkt 1 i pkt 3, wnosząc o uniewinnienie i umorzenie postępowania w całości, ewentualnie o skierowanie sprawy do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w O. celem ponownego i właściwego przeprowadzenia postępowania dowodowego.

W przedmiotowym odwołaniu, Obwiniony zarzucił Sądowi "nie wykazanie naruszenia art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych oraz art. 5 etyki", a także "stronniczość w podejmowanych próbach i ustaleniach" oraz "rażące naruszenie przepisów prawa (...) w orzeczeniu i uzasadnieniu orzeczenia sygn. akt D 12/18 poprzez nie podjęcie działania dowodowego".

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje.

Podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej radcy prawnego są przepisy ustawy o radcach prawnych stosowane w związku z przepisami Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, (dalej również jako: (...)) stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.

Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, radca prawny podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swoich obowiązków zawodowych.

Na podstawie art. 74¹ pkt 1 i 2 ustawy o radcach prawnych, w sprawach nieuregulowanych do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego oraz rozdziałów I-III Kodeksu karnego.

Mając na uwadze powyższe przepisy, należy wskazać, że w toku trwającego postępowania międzyinstancyjnego w niniejszej sprawie przeciwko obwinionemu radcy prawnemu A. D., zgodnie z przepisem art. 70 ust. 2 ustawy o radcach prawnych, nastąpiło przedawnienie karalności.

Jak stanowi wyżej wymieniony przepis art. 70 ust. 2 ustawy o radcach prawnych, w razie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło pięć lat, a w przypadkach przewidzianych w art. 11 ust. 2 - trzy lata.

Biorąc pod uwagę, że z treści postawionych Obwinionemu w niniejszej sprawie zarzutów wynika, iż Obwiniony miał dopuścić się popełnienia ostatniego z zarzucanych mu przewinień dyscyplinarnych w dniu 12 grudnia 2014 r. - stwierdzić należało, iż pięcioletni termin, o którym mowa w przytoczonym przepisie upłynął w dniu 11 grudnia 2019 r.

W tym miejscu wskazać należy, iż termin przedawnienia karalności jest terminem prawa materialnego, w związku z czym do jego obliczania nie stosuje się zasad wynikających z prawa procesowego. Takie stanowisko wielokrotnie prezentował Sąd Najwyższy, jak choćby w postanowieniu z dnia 18 grudnia 2000 r. (sygn. akt III KKN 429/98), w którym Sąd Najwyższy wskazał, iż termin przedawnienia karalności należy obliczać według zasad wyrażonych w przepisach prawa karnego materialnego, a te określane są w latach i miesiącach. Analizując więc przedmiotową sprawę i uznając, że termin rozpoczął bieg w chwili popełnienia ostatniego przewinienia dyscyplinarnego, a więc w dniu 12 grudnia 2014 r., to pięcioletni termin upływał z końcem dnia 11 grudnia 2019 r.

Niewątpliwie więc w sprawie zachodzi negatywna przesłanka procesowa określona w art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ust. 1 pkt 1 ustawy o radcach prawnych, która stanowi, iż nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy nastąpiło przedawnienie karalności.

Mając na względzie ten fakt, Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał, iż w sprawie występuje bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., która skutkować musi uchynieniem w całości zaskarżonego orzeczenia i koniecznością umorzenia postępowania.

Jak stanowi bowiem przepis art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. - w przypadku, gdy zachodzi jedna z okoliczności wyłączających postępowanie, określonych w art. 17 § 1 pkt 5, 6 i 8 - 11 k.p.k., to niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia, sąd odwoławczy uchyła zaskarżone orzeczenie.

Takie ustalenia Sądu nie stoją w sprzeczności z treścią art. 429 § 2 k.p.k., który stanowi, iż uchylenie orzeczenia jedynie z powodów określonych w § 1 pkt 9-11 może nastąpić tylko na korzyść oskarżonego. W przedmiotowej sprawie niewątpliwie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i umorzenie postępowania dyscyplinarnego jest działaniem na korzyść Obwinionego.

Wobec ustalenia, iż w sprawie wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza skutkująca koniecznością uchylenia orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w O., jako zbędne jawi się ustosunkowanie do zarzutów stawianych przez Obwinionego temu orzeczeniu.

Kosztami postępowania dyscyplinarnego obciążono Krajową Izbę Radców Prawnych w myśl art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych, który stanowi, iż w razie ukarania, koszty postępowania ponosi obwiniony; w pozostałych przypadkach koszty dochodzenia i postępowania przed okręgowym sądem dyscyplinarnym pokrywa właściwa okręgowa izba radców prawnych, a koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym - Krajowa Izba Radców Prawnych.